

de Sprokkel

vrijzinnig humanistisch tijdschrift
regio Westhoek Noord

ZOMER 2022

thema POPULISME

Vr.: Marc Van Muylen, Galloperstraat 48, 8670 Koksijde | Verschijnt driemaandelijks | juli - augustus - september | 1ste jaargang nr. 1

Afgeefkantoor: Gent X
P913985 - BC31649

Contactadres Vrijzinnig huis Koksijde

Voorzitter: Joeri Stekelorum
T 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com
www.vrijzinnighuiskoksijde.be

kernredactie

Nele Deblauwe
Lieve De Cuyper
André Laveyne
Marc Mortier
Marc Van Muylem

droegen ook bij aan dit nummer

Robert Claes
Ann Cordy
Hilke Desmedt
Sara De Mulder
Gustaaf de Meersman
Gert Jan Gelling
Stefan Hungenaert
Anton Jager
Pink Panther
Greta Raeymakers
Ronny Roose
Ellen Schulten
Joeri Stekelorum
Bernard Van den Haute

Bericht aan de lezers en de auteurs

Dit tijdschrift wordt gratis verspreid binnen de vrijzinnig humanistische gemeenschap regio Westhoek Noord. Wens je dit tijdschrift te ontvangen stuur dan je adresgegevens naar vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com. Je gegevens worden, behoudens bezwaar, opgenomen in een bestand beheerd door het huisvandeMens Diksmuide en uitsluitend gebruikt voor de verspreiding van dit tijdschrift.

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden geleverde artikels. De kernredactie behoudt zich het recht om ingeleverde artikels te wijzigen, in samenspraak met de auteurs.

Inhoud

Editoriaal	2
Actueel	3
Column.....	4
Hoofdartikels	5-10
Visietekst.....	11-12
Jonkies	13
Activiteiten in de regio	14
Lokale vereniging	15-19
Boekbespreking	20-21
In de kijker	22-23

Editoriaal

Dag vrijzinnige vrienden,

Alles komt altijd goed. De zomer zorgt voor licht en voor de warmte die ons optimisme aanzwengelt. Ons maatschappelijk en cultureel leven draait ondertussen weer stilaan op normale toeren. Ook de vrijzinnige gemeenschap in onze regio. Onze lidverenigingen zorgden in de afgelopen maanden voor een gevarieerd aanbod aan activiteiten. Het Lentefeest en het Feest Vrijzinnige Jeugd wezen onze

kinderen de juiste weg, die van het vrijzinnig humanisme.

Zomer is ook: even de pauzeknop indrukken. Geniet daarom van een ontspannend moment op het gloednieuwe zonneterras in ons Vrijzinnig Huis. Elke zondag staan vrijwilligers in voor jouw zorgeloos moment. Op zaterdag 1 oktober gaat onze jaarlijkse busuitstap opnieuw door. Een verkenning in onze regio waarbij ook gezorgd wordt voor de nodige ontspanning. Een absolute aanrader.

Meer goed nieuws. In de jubileumeditie van De Sprokkel die begin dit jaar verscheen, uitte ik mijn bezorgdheid over het garanderen van de morele dienstverlening in onze regio.

En zie... Het weekend van 18 en 19 juni was er feest in ons Vrijzinnig Huis Koksijde: het huisvandeMens heeft er zijn vaste stek gekregen. Els Heytens, vrijzinnig humanistisch consulente, zet er haar beste beentje voor om iedereen die nood heeft aan morele dienstverlening de weg te wijzen. We zijn de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen en al wie aan het roer staat van de huizenvandeMens West-Vlaanderen er bijzonder dankbaar voor.

Je leest meer over deze nieuwe samenwerking in dit nummer. Een nummer met als thema populisme. Een begrip dat in de wetenschap voor constante discussie zorgt over wat het nu precies inhoudt. Zeker is dat populisme niet leidt tot het verbinden van de gemeenschap. Laat dit net nu een van onze waarden als vrijzinnig humanist zijn.

Waakzaam blijven is de boodschap die ik tot slot graag mee geef.

Een fijne zomer en alvast veel leesplezier!

Joeri Stekelorum
voorzitter Vrijzinnig Huis Koksijde

Word fan van Vrijzinnig Huis Koksijde op facebook!
www.facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde

Vrijzinnig Huis Koksijde voortaan vaste plek van huisvandeMens Koksijde met diensten op afspraak

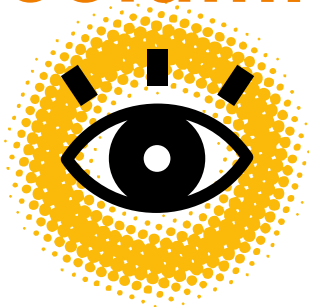
In het Vrijzinnig Huis Koksijde heeft het huisvandeMens voortaan een vaste plek. Er is ook een vaste consulent die instaat voor de vrijzinnig humanistische dienstverlening: Els Heytens. De dienstverlening is op afspraak. Je kan terecht bij de consulent voor de uitwerking van een ceremonie bij een geboorte/adoptie, groeifeest, relatie of een afscheid, voor gespreksbegeleiding o.m. bij rouw en verlies en voor info/advies rond voorafgaande zorgplanning. Regelmatig zal het huisvandeMens ook workshops, voordrachten en andere activiteiten organiseren in Koksijde.

De oprichting van een huisvandeMens in Koksijde zorgt voor meer lokale verankering van de dienstverlening. Er is een huisvandeMens in Ieper en ook in Diksmuide maar voor bewoners van Koksijde is de stap naar deze plaatsen niet zo gauw gezet door de afstand. HuisvandeMens Koksijde is niet doorlopend open tijdens de kantooruren zoals de huizenvandeMens elders in (West-) Vlaanderen, je kan enkel op afspraak langskomen. Contact opnemen kan via T 058 52 08 94 of koksijde@deMens.nu.

Wat de dienstverlening betreft zet het huisvandeMens bij de start in Koksijde extra in op de bekendmaking van het onderdeel gespreksbegeleiding. Mensen die worstelen met emoties als verdriet, angst, schaamte, woede, eenzaamheid,... vinden een luisterend oor bij de consulent. Zo ook mensen met vragen of nood aan advies rond levenseindekeuzes/zorgplanning. Actueel is het project van de huizenvandeMens in West-Vlaanderen, dat ook in Koksijde in de kijker wordt gezet: **'Laatste Loodjes'**. Het gaat om een platform dat de verschillende facetten van de dienstverlening rond het levenseinde en afscheid bundelt op een overzichtelijke manier. Je vindt er inspiratie, aanknopingspunten, doorverwijzingen en tips. Alles wat je nodig hebt om (zo) voorbereid (mogelijk) afscheid te nemen. Waarover **meer info bij de rubriek huisvandeMens** in deze Sprokkel.

Wat activiteiten betreft wil het huisvandeMens graag in het najaar al één en ander aanbieden. In de pijplijn zitten alvast filosofie-avonden met Brecht Decoene en een show met comedian-mentaliteit Gili, als toegankelijke activiteit die een ruim publiek kan aanspreken.

De activiteiten worden in De Sprokkel aangekondigd en ook via vrijzinnighuiskoksijde.be, facebook.com/vrijzinnighuiskoksijde en facebook.com/huisvandemenskoksijde.

De kijk van ... Stephan

Populisme, wat moet een mens daar nu eigenlijk over denken? Strikt genomen bestaat er niet echt een definitie van wat het eigenlijk is, althans als je het woord bij Wikipedia opzoekt. Volgens Van Dale dan weer is het een woord met een negatieve connotatie en gaat het over een politieke stroming die een sterke band tussen leiders en volk voorstaat en die er zich vooral richt op wat de mensen graag horen. Daar wordt iemand als ik ook niet direct veel wijzer van. Is er dan zonder populisme geen sterke band tussen leiders en volk, of spreken niet-populisten met woorden die de mensen niet graag horen? Ik heb eerlijk gezegd nog niet veel politici dingen horen zeggen die ik wel graag hoorde, zeker niet eenmaal de verkiezingscampagne voorbij is. Ook belangrijk is de vraag wie het volk is, want blijkbaar horen we daar niet allemaal bij en wordt er een onderscheid gemaakt tussen het volk en de elite. Maar, eigenlijk gaat populisme over veel meer. De vorige twee jaren hebben we er veel van aan de lijve kunnen ondervinden, niet alleen in ons land, maar over heel de wereld. De aanleiding hiervoor was uiteraard de coronacrisis. Terwijl in heel de wereld medici bepaald onaangename preventiemaatregelen verdedigden, die de politiek dan maar in regels en wetten moest gieten werd het spel bijzonder vuil gespeeld. Niemand wordt vrolijk van een masker te moeten dragen en bij het café voor een gesloten deur te staan. Dus voelden nogal wat politici - niet toevallig meestal vanuit de oppositie en vooral niet gehinderd door totale medische onkunde - zich geroepen om die maatregelen constant in twijfel te trekken of zelfs burgerlijk ongehoorzaam te zijn. De reden is simpel, niet de maatregelen maar in de eerste plaats de mensen die ze nemen in diskrediet te brengen en zichzelf bewierokend profileren als een man of vrouw van het volk. Dat er daarbij een deel van het volk zou sneuvelen was voor hen blijkbaar ondergeschikt. Best pijnlijk, want

Is er dan zonder populisme geen sterke band tussen leiders en volk, of spreken niet-populisten met woorden die de mensen niet graag horen?

die politici wisten verdomme veel beter en mocht het debat zich in een juridisch kader afspelen spraken we eerder over voorbedachte rade dan over schuldig verzuim. Belangrijke nuance. Maar, zo gaat het over zoveel. Vreemdelingenhaat bijvoorbeeld. Dat iemand niet graag zijn heimat teloor ziet gaan aan anderstaligen met rare godsdiensten en speciale kledij, ik wil het absoluut nog proberen te begrijpen. Dat klinkt misschien een beetje verkeerd, maar met ostentatief onbegrip komen we er ook niet. Ik behoor nu eenmaal niet tot de elite, of wel soms? Want, wat ik echt niet begrijp zijn mensen die stempelen en op een partij stemmen die werkloosheid veel harder wil aanpakken, dat mensen die een Poolse poetsvrouw hebben - omdat er geen andere willen poetsen voor een karig loon - stemmen op een partij die haar het liefst willen deporteren. Zelf de populaire verwaande kwast uithangen, democratisch genomen beslissingen naast zich neer leggen en op hetzelfde moment staan roepen om meer blauw op straat en milde rechters wereldvreemd noemen. Il faut le faire... Verdien ik werkelijk het etiket elitair als ik door populisme doorgedrongen mensen dwaas en dom vind? Waarschijnlijk klinkt dit hard, maar de eerlijkheid heeft haar rechten, sta me toe te kunnen nadenken. Populisme, het heeft iets met weinig nadenken te maken, met intellectuele luiheid eigenlijk. Dat zegt behoorlijk veel over ons als soort, helaas. We kunnen er ons maar beter tegen wapenen, want hoe je het ook draait of keert, populisme kent zijn slachtoffers. Dit gaat niet over politieke stroming, wereldbeeld of ideologie, maar over een strategie om door tweedracht en met gespleten tong het bewind over te nemen. Er wordt niet alleen over lijken gegaan, ze verkopen hun eigenste ziel aan de Duivel omwille van hun machtsgeilheid. De geschiedenisboeken staan er vol van, de zwarte bladzijden weet u wel. Laten we dat vooral niet vergeten.

Stefan Hungenaert

Een kleine anti-geschiedenis van het populisme

“Alleen concepten zonder geschiedenis kunnen worden gedefinieerd” - *Friedrich Nietzsche*

“Het is niets nieuws dat gewijde termen opeens op een geheel nieuwe wijze worden gebruikt zonder dat daar kond van wordt gedaan, waardoor de lezer op het verkeerde spoor wordt gezet. Dat gebeurt elke dag. Het mag geen verrassing heten dat men, wanneer men er maar niet in slaagt een nieuw fenomeen te verklaren, het dan maar een welluidende naam geeft in plaats van het van een sluitende theorie of beschrijving te voorzien. Precies dat is gebeurd met de term ‘populisme’ ter linker- en ter rechterzijde ... een woord dat gebruikt wordt om toestanden te omschrijven die zo oud zijn als de weg naar Rome en, tegelijkertijd, verrassend nieuw. Populisme is nu synoniem geworden met ‘Ik begrijp er niets van, maar men heeft mij gevraagd er iets over te zeggen.’” - *G. M. Tamás*

In 2010 gaf de toenmalige voorzitter van de Europese Raad, Herman Van Rompuy, in de Frankfurter Allgemeine Zeitung een bondige omschrijving van wat in zijn ogen het grootste gevaar was van onze tijd. Zijn uitspraak is even tekenend voor ons huidige politieke tijdperk als dat van acht jaar geleden. Niet het neoliberalisme, de graaicultuur, corruptie, kernbommen of massavirus was voor Van Rompuy de wortel van het eenentwintigste-eeuwse kwaad. ‘Het grootste gevaar voor Europa’, stelde hij, ‘is het populisme.’ Zes jaar later, tijdens de mediahype over de republikeinse zakenman die zich kandidaat stelde voor het Amerikaanse presidentschap, deed de toenmalige Amerikaanse president Barack Obama in het bijzijn van een groep Europese journalisten een even opmerkelijke uitspraak:

Ik weiger akkoord te gaan met de stelling dat de retoriek waarvan de heer Trump zich (tijdens deze verkiezingscampagne) bedient, ‘populistisch’ is. Dat ik in 2008 voor het presidentschap ging, en opnieuw in 2012, was omdat ik om mensen geef ... iemand die nooit iets om arbeiders heeft gegeven en die plots iets controversieels zegt, of gewoon stemmen wint, wordt daarmee nog geen ‘populist’. Dat is niet de maatstaf voor ‘populisme’. Dat is louter xenofobie of, erger, puur cynisme. Laten we iets voorzichtiger omgaan met het gebruik van het woord ‘populisme’ en laten we het niet plakken op eenieder die in tijden van economische onzekerheid opstaat.

Beide uitspraken zijn illustratief voor het verschil tussen Amerikaanse en Europese debatten over de term ‘populisme’. Van Rompuys uitspraak maakt duidelijk dat Europeanen de term

‘populisme’ met alles associëren wat op politiek vlak verwerpelijk is. Voor ons roept het woord beelden op van vendelzwaaien- de jongeren en stampende laarzen, pogroms en totalitaire terreur. De Belgische politicus Guy Verhofstadt

durft zelfs zover te gaan om het ‘populisme’ bij voorbaat ‘moorddadig’ te noemen – het kondigt etnische zuiveringen aan, ons terugslepend naar ‘de donkerste dagen van onze geschiedenis’. ‘Mijn grote wens voor Europa’, stelde hij bij de herdenking van honderd jaar Eerste Wereldoorlog, ‘is dat we nationalisme en populisme achter ons laten.’

In de Verenigde Staten herkent men Verhofstadts definitie niet. ‘Wat bedoelen jullie toch met het woord “populisme”?’ vroeg Obama zichtbaar geïrriteerd toen hij in 2016 in Ottawa tegenover een groep Europese verslaggevers stond. De Amerikaanse journalist Gary Silverman ging hem hierin voor toen hij in 2014 aan Europese collega’s verklaarde dat hij ‘populisme helemaal geen vies woord vond’. ‘Het woord “populisme” is een slechte dienst bewezen’, schreef hij, ‘en als burger van de Amerikaanse republiek voel ik mij geroepen het te hulp te komen.’ Dat vonden zijn Europese collega’s eerder verontrustend. Had Europa niet al ‘populisme’ genoeg?

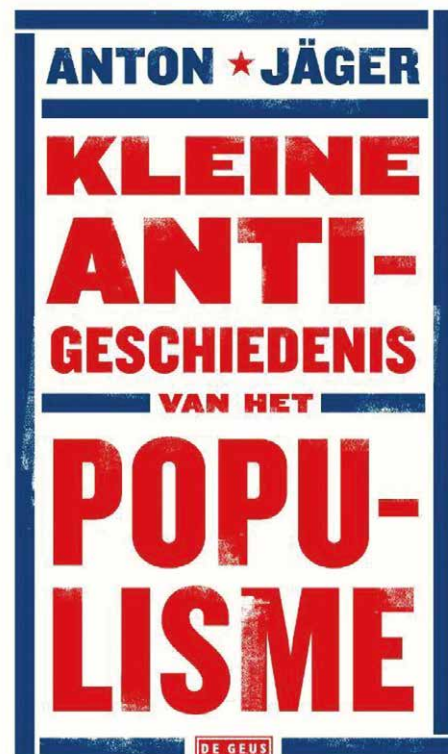
Wat betekent die term ‘populisme’? In een van zijn vooroorlogse dagboeken noteerde de Oostenrijkse filosoof Ludwig Wittgenstein dat het ‘soms nodig is om een woord uit de taal weg te nemen, om het vervolgens te reinigen’. Het doel van zo’n manoeuvre, stelde hij, was geen volledige verwijdering van het woord in kwestie. Eerder betrof het een precisie-ingreep, die een zekere hygiëne zou bevorderen. Daarna, zo zag Wittgenstein, zou het woord weer ‘in roulatie’ komen, en in een veel betere staat – een beetje zoals een apparaat beter zal functioneren na een regelmatige servicebeurt. Terwijl een fiets, auto, of trein enkel door goed onderhoud zijn taak kan vervullen, kan een woord ons enkel van dienst zijn als het een heldere betekenis heeft. Filosofische problemen ontstonden, zoals Wittgenstein het zag, ‘wanneer de taal op vakantie gaat’. Is er vandaag, tachtig jaar na die uitspraak, een betere kandidaat te vinden voor Wittgensteins ‘schoonheidsbehandeling’ dan ‘populisme’? Noch onder journalisten, noch onder politicologen is er consensus over de betekenis

van het woord. Van Donald Trump tot Viktor Orbán, Alexis Tsipras tot Yanis Varoufakis, Marine Le Pen tot Jesse Klaver, Geert Wilders tot Pablo Iglesias: ze lijken allemaal voor het label in aanmerking lijkt te komen. De Cambridge Dictionary mag het woord 'populist' dan wel tot 'woord van het jaar' uitgeroepen hebben in 2017 – veel wijzer over wat het is, zijn we nog niet.

Deze spraakverwarring heeft te maken met de nonchalante toepassingen van het woord. Het is voor velen een welkom alternatief voor meer beladen woorden als 'extreem' en 'radicaal'. Om het even welke storing ook die in ons democratisch rechtssysteem optreedt, wordt aan een 'populistisch' syndroom toegeschreven. Het gevolg is een vorm van overdaad. Reeds in 1969 deed de Engelse academicus Ernest Gellner zijn beklag over de vloeibaarheid van de term. 'Er waart een spook door Europa,' schreef hij, 'het spook van het populisme ... Iedereen in de academie heeft het erover, maar niemand weet hoe het te definiëren.' De hedendaagse studie van het populisme is een mijnenveld bezaaid met clichés. Nagenoeg elk academisch artikel over het thema begint met een variatie op de dooddoener: 'Het populisme is een betwiste term.' Toegegeven, termen als 'liberalisme' of 'democratie' zijn ook onderhevig aan debat; ook deze

begrippen ondergaan veranderingen. Toch dient er – zoals de Engelse populismespecialiste Margaret Canovan benadrukt – een belangrijk onderscheid aangebracht te worden tussen deze voorbeelden en wat we vandaag onder 'populisme' verstaan. Terwijl wij in partijmanifesten wel degelijk benamingen vinden als 'liberaal', 'socialistisch' of 'nationalistisch' heeft geen enkele hedendaagse Europese partij het woord 'populistisch' expliciet als het hare opgeëist. Dus hoe kan men in het verlengde daarvan over 'populistische' partijen spreken? 'Het populisme is een notoir moeilijk te definiëren term', stelde Margaret Canovan. Een Amerikaans historicus poneert dat het een 'meerdere categorieën omstreken' is. De Brit Paul Taggart noemt het een 'ingewikkeld, glad label', dat de academicus doorgaans als 'on- gemakkelijk' overkomt. 'Soms lijkt het erop', vond de populismespecialist Cristobal Rovira Kaltwasser, 'dat je ieder die je niet zint, een 'populist' mag noemen.' De spraakverwarring heeft journalisten er echter niet van weerhouden betogen af te steken over de gevaren van 'het' populisme. 'Het populisme is een bedreiging voor de democratie' (essayist René Cuperus, voorjaar 2017). 'Populistische partijen zijn nog altijd een grote bedreiging voor de democratie' (politicoloog Stefan Rummens, eind 2016). 'Het populistische gevaar is nog niet geweken' (journalist Max van Weezel, begin 2017). Wat de schrijvers in kwestie met 'populistisch' bedoelen, wordt soms tactisch in het midden gelaten: de emotionele lading van het woord is misschien belangrijker dan de terminologische verklaring. 'Populisme betekent: ik weet niet waarover ik

het heb, maar ze hebben mij desondanks gevraagd om er iets over te vertellen', schreef de Hongaarse intellectueel G.M. Tamás vilein En in 1989 (!) klaagde de Amerikaanse onderzoeker Tom Schlesinger reeds over de roekeloze toepassingen van het 'p-woord'. 'Na onderworpen te zijn aan zo veel snieren en romanticisme,' stelde hij, 'zo veel journalistieke luiheid en politieke verwarring, lijkt het er inderdaad op dat het "p-woord" onherroepelijk van zijn wortels is afgesneden.'

Bron: "Kleine anti-geschiedenis van het populisme"

Auteur: Anton Jäger

Uitgever: De Geus

ISBN: 9789044539493

Anton Jäger is publicist en historicus van het politiek denken met een doctoraat in Filosofie Cambridge University en is verbonden aan de KU Leuven. Zijn werk verscheen o.a. in De Groene Amsterdammer, De Morgen, De Standaard, New Left Review, New Statesman, The Guardian, en De Wereld Morgen

Niet alleen populisme, maar ook liberale elite kan bedreiging vormen voor de democratie

'Wat we in Europa nodig hebben is niet meer populisme, maar eerder een liberalisme dat bereid is van koers te veranderen. Een liberalisme dat bereid is om radicale democratisering weer tot haar kernpunt te maken', schrijft Gert Jan Geling van Liberale.

De dreiging die het populisme vormt voor de liberale democratie is een onderwerp dat al ruim 15 jaar de politiek en het publieke debat domineert. Hierbij wordt er stevast een tegenstelling geschetst tussen kosmopolieten vs. nationalisten, liberalen vs. populisten, en de verdedigers van de liberale democratie vs. zij die deze liberale democratie wensen af te breken.

Ten dele is dit frame ook wel degelijk juist. Populisten wensen veelal het liberale element, dat wil zeggen, de rechten, vrijheden en *checks and balances* die een liberale democratie liberaal maken weg te nemen. Tegelijkertijd vertelt dit frame maar een kant van het verhaal. Het laat niet zien dat er ook nog een andere kant aan vast zit, namelijk de kant waarbij het de liberalen zijn die de liberale democratie eveneens kunnen bedreigen, namelijk wanneer zij aan het democratische element van de liberale democratie wensen te morrelen.

Niet alleen populisme, maar ook liberale elite kan bedreiging vormen voor de democratie

De tegenstelling tussen liberalen en populistten, tussen kosmopolieten en nationalistten, wordt door de Britse denker David Goodhart omschreven als de tegenstelling tussen 'Anywheres' en 'Somewheres'. Anywheres zijn volgens Goodhart diegene die onze samenleving domineren. Ze zijn geschoold en succesvol, en hebben daarmee *achieved identities*. Ze ontlelen hun identiteit aan datgene wat ze bereikt hebben. Ze zijn mobiel en kunnen gemakkelijk aarden op verschillende plaatsen in verschillende landen, veelal niet sterk gebonden aan een bepaalde stad, regio of land.

Somewheres zijn de tegenovergestelde categorie. Zij hebben volgens Goodhart zogeheten *ascribed identities*, een identiteit die ment ontleent aan waar men vandaan komt en tot welke groep men behoort. Snelle veranderingen in de maatschappij vallen daarmee deze groep rauw op hun dak. Niet alleen omdat ze er minder van profiteren, maar ook omdat het direct raakt aan hun identiteit, daar waar

Anywheres makkelijk op de golven van de verandering meebewegen.

Onze samenlevingen worden bestuurd door Anywheres. Beleid wordt gemaakt op basis van hun wereldbeeld. Vooruitgang ziet er voor Anywheres echter heel anders uit dan voor Somewheres. En Somewheres kunnen zich niet alleen niet bepaald vinden in de inrichting van de samenleving door Anywheres, ze ondervinden er in veel gevallen ook nadeel van. De reactie van de grote groep van Somewheres die dan ook niet geprofiteerd hebben van economische en culturele openenheid uit zich dan ook in de opkomst van het populisme.

Besluitvorming

Als reactie op deze ontwikkeling zien we een andere ontwikkeling, namelijk de steeds negatievere opvattingen die onder Anywheres gaan leven over Somewheres en hun belangen. Demonisering van bepaalde groepen burgers is hierbij zeker niet ongewoon. En deze ontwikkeling gaat nog verder. Er zijn zelfs stemmen onder de Anywheres die van mening zijn dat eigenlijk alleen Anywheres mee zouden mogen denken en bepalen wanneer het gaat over besluitvorming. Sommigen gaan hierbij zelfs zo ver dat zij stellen dat een IQ-test een voorwaarde voor stemrecht zou moeten zijn.

Dit is echter iets extreems onder liberale Anywheres. Maar wat inmiddels een meer mainstream ontwikkeling is geworden is het denken, en ook het ernaar handelen, over hoe besluitvorming vooral plaats kan vinden in kringen van Anywheres, ver weg van de invloed van somewheres. Ontwikkelingen die hierin passen zijn de afnemende steun voor referenda onder Anywheres, de technocratisering van sommige vraagstukken en het opschalen van besluitvormingsprocessen van nationaal naar Europees niveau.

Deze ontwikkelingen worden gedreven door wat de Amerikaanse Harvard-professor Yascha Mounk in zijn nieuwe boek *The People vs. Democracy* omschrijft als het ondemocratisch liberalisme. De bereidheid van de liberale elite om een groot deel van de bevolking uit te sluiten van het

besluitvormingsproces. Juist omdat onder de Anywheres waaruit de liberale elite bestaat zulke sterke negatieve opvattingen leven omtrent de Somwheres en hun belangen, terwijl deze laatste groep toch de meerderheid vormt van alle Europese samenlevingen, zien we de tendens om deze groep steeds verder uit te sluiten van het besluitvormingsproces, en dit proces steeds meer in handen te leggen van de elite. Dit leidt op zijn beurt weer tot een verdere radicalisering van een deel van het electoraat, iets wat het populisme alleen maar in de hand werkt.

Wat we in Europa nodig hebben is niet meer populisme, maar eerder een liberalisme dat bereid is van koers te veranderen

Populisten formuleren allerlei complottheorieën over deze ontwikkeling, die vaak ver bezijden de waarheid zijn, maar in de kern is het wijzen op het gevaar voor de democratie dat van het ondemocratisch liberalisme uitgaat wel degelijk terecht. Alleen maakt dat het populisme nog steeds geen goed alternatief voor het liberalisme. Wat we in Europa nodig hebben is niet meer populisme, maar eerder een liberalisme dat bereid is van koers te veranderen. Een liberalisme dat bereid is om radicale democratisering weer tot haar kernpunt te maken. Een liberalisme wat niet bang is om een balans te vinden tussen de belangen van Anywheres, en die van Somwheres. Een liberalisme wat beseft dat in een liberale democratie het democratische element net zo belangrijk is als het liberale.

Alleen wanneer de liberale elite zich er bewust van wordt dat niet alleen de populistten, maar ook zichzelf, een bedreiging kunnen vormen voor de liberale democratie kunnen we het tij van de afbraak van de liberale democratie keren. Liberalen zouden er goed aan doen om naast het actief bestrijden van populistten ook ondemocratische elementen in eigen kring te bestrijden.

Zij zouden zich er bewust moeten zijn van hun eigen privileges, en hun soms sterke arrogantie t.o.v. andersdenkenden en hun belangen. Zij zouden moeten beseffen dat vooruitgang nooit plaatsvindt in een lineaire lijn naar boven, maar altijd met ups en downs, en dat diegenen die streven naar vooruitgang soms ook hun verlies moeten nemen, een stapje terug moeten doen, en zich moeten herpakken. Zien zij dit niet in en blijven zij het pad van het ondemocratisch liberalisme volgen dan vormen zij net zo goed een risico voor de liberale democratie als de populistten die zij wensen te bestrijden. En dat lijkt me iets allesbehalve wenselijk voor eenieder die zichzelf liberaal democraat noemt.

*Gert Jan Geling
kernlid van denktank Liberales en publicist*

/Knack.be

Opinie

Ook populisten zijn politiek verantwoordelijk

Nu ook het Hogerhuis de Cooper Letwin Bill heeft goedgekeurd kan dit voorstel wet worden en zou een Brexit zonder deal wettelijk niet meer mogelijk zijn. Premier May is echter sowieso zinnens de EU uitstel te vragen tot 30 juni. Ondertussen voert ze zwaar gecontesteerde onderhandelingen met Labour en dat verbaast mij. Tot driemaal toe stemden tegenstanders van de Brexit het door May onderhandelde akkoord weg. Zij hopen immers dat de rede alsnog zal zegvieren en dit hele pijnlijk beschamende circus zo snel mogelijk wordt afgesloten met een herroeping van artikel 50. Voor notoire Brexiteers ging de deal dan weer niet ver genoeg. Welke deal zij dan precies willen is, ondanks alle 'twists and turns' van de afgelopen weken, niet duidelijk.

Geen enkele politieke leider die de Brexit bepleitte had namelijk een plan of zelfs maar de intentie de politieke verantwoordelijkheid te nemen er eentje uit te werken. Integendeel, Farage die zichzelf profileerde als redder van de Britse gezondheidszorg en Europa liefst zag ontbinden in factoren, wil vooral privacy nu hij zijn land in een ongeken- de chaos heeft gestort. De belofte om 350 miljoen pond per week in de nationale gezondheidszorg te pompen, trok hij in zodra het resultaat van het referendum bekend werd. Dit alles is tekenend voor een democratisch systeem waarin het populistische politici mogelijk wordt gemaakt ieder zinnig debat te reduceren tot een toogdiscussie. Waarbij ze met in vitriool gedoopte simplismen, hele groepen tegen elkaar opzetten voor eigen electoraal gewin. Wanneer de overwinning binnen is, schuiven ze hun politieke verantwoordelijkheid af op mensen die tegen wil en dank het puin moeten ruimen.

En al tart het wellicht zelfs de verbeelding van de platste opportunist, om als politiek pleitbezorger van de Brexit nu via een opiniestuk May's aanpak frontaal aan te vallen en daaruit opnieuw electoraal garen te proberen spinnen maar dat is dan buiten ander notoir brexiteer Boris Johnson gerekend.

Ook hier klinkt regelmatig de roep tot een splitsing van België. Een praktische, betaalbare uitkomst voor die scheiding is bij deze harde roepers, steevast ver te zoeken. Welke gevolgen dit voor de bevolking zal hebben, is van geen belang. Dat er wel degelijk consequenties zijn, wordt op cynische wijze duidelijk dankzij dit andere populistische wangedrocht; de Brexit.

Paul Buyse hoofd van de Belgische Brexit High Level Group sprak zich uiterst kritisch uit over de gevolgen die de Britse uitstap heeft voor het Belgische zakenleven. Deze groep helpt ondernemingen zich voor te bereiden op de Brexit en brengt de impact ervan in kaart. Britse bedrijven die hun hoofdzetel naar het Europese vasteland brengen, verkiezen het dure Parijs en Amsterdam boven de Europese hoofdstad. Brussel heeft een slechte reputatie stelt profes-

sor Hylke Vandenbussche. De complexe structuur van ons land nekt ons. Het belet ons met één stem te spreken en Britse bedrijven aan te trekken, voegt Paul Buysse toe.

Op radio 1 pleitte hij laatst onomwonden voor een herfederalisering. Een claim die hij kan maken omdat hij politiek ongebonden is. Met deze uitspraak toont hij haarscherp waar het misloopt. Wanneer ratio in de politiek de duimen legt voor populistisch gebral uit angst voor stemmenverlies, is de democratie per definitie ten dode opgeschreven. En waar is men in België nu eigenlijk bang voor? Separatistische partijen halen amper 30% van de stemmen op de helft van de totale stemgerechtigde populatie. Een overgrote meerderheid is dus niet gewonnen voor de ongefundeerde roep tot meer regionale bevoegdheden, laat staan voor een onafhankelijk Vlaanderen.

De EU roept haar lidstaten ondertussen op om zo snel mogelijk tijdelijke, individuele richtlijnen uit te schrijven inzake handel, vrij verkeer van mensen en alle andere privileges die zullen wegvallen nu Groot-Brittannië heeft 'gekozen' het verder alleen te rooien.

In ons land leidt dit per direct tot Kafkaïaanse toestanden. Op dit ogenblik dient een Vlaams parlamentslid een Brexit-voorstel in, terwijl enkele kantoorgebouwen verder een Waals parlamentslid exact hetzelfde werk verzet, met als sluitstuk een federaal minister en diens kabinet die eveneens hun duur betaalde tijd verdoen aan exact hetzelfde probleem. Deze absurde situatie is het resultaat van jarenlang politiek onverantwoord gedrag. Waarbij men in plaats van samen te werken, besloot op kosten van de burger niet enkele politieke postjes maar meteen complete parlementen toe te voegen.

Misschien moeten we van het recente voorstel tot grondwetswijziging alsnog een communautair verhaal maken, eentje dat opnieuw verbindt in plaats van verder verdeelt. Milieu, mobiliteit, gezin en werk zijn beleidsdomeinen waar nu niet één maar drie of zelfs vier ministers de plak zwaaien, die bedrijven het hazenpad doen kiezen naar oorden waar één vergunning van één overheid voldoende is en de meerkost aan huur niet opweegt tegen de administratieve boycot die hen op Belgische bodem te wachten staat.

In het bedrijfsleven zijn dergelijke situaties een zeer kort leven beschoren. Een pijlsnel doorgevoerde herstructurering, zal de loonkost in dergelijke situaties met twee derde verminderen en één, rechtlijnig beleid zal het uithangbord zijn om de handelsrelaties met andere commerciële partners tot een zakelijk succes te maken.

In een goed werkende democratie geldt hetzelfde. Iets wat Britse bedrijven ondertussen duidelijk beseffen.

*Sara De Mulder
antropologe, kernlid van Liberales en bestuurslid Groep Lucienne*

Populisme: wat is dat eigenlijk?

Het nieuwe boek 'Populisme' van Cas Mudde en Cristóbal Rovira Kaltwasser geeft niet alleen een veelzijdig beeld van wat populisme nu eigenlijk is, maar het laat ook zien wat het begrip zo vaag maakt. Het is geen lichte kost, maar voor de lezer met doorzettingsvermogen biedt het nieuwe inzichten.

De term 'populisme' is tegenwoordig bijna overal aanwezig in de politiek. De schrijvers van dit boek noemen het dan ook niet voor niets 'een van de grootste politieke mode-woorden van de 21ste eeuw'. Maar eigenlijk is het best een vaag begrip. Je kunt het op veel politieke figuren toepassen en je kunt er zelfs over discussiëren of het überhaupt wel bestaat. Zoals ze zelf mooi zeggen: "Die verwarring komt deels voort uit het feit dat de betrokken mensen of organisaties zelf zelden aanspraak maken op het etiket 'populisme'. Het wordt juist toegeschreven aan anderen, en meestal met een negatieve connotatie."

Het boek van Mudde en Kaltwasser is één van de nieuwe Elementaire Deeltjes die Amsterdam University Press in juni 2017 uitbrengt. De serie Elementaire Deeltjes is een reeks identiek vormgegeven boeken die bondige introducties geven op uiteenlopende onderwerpen met als doel snel de essentie van een onderwerp op de lezer over te brengen. De Elementaire Deeltjes zijn veelal vertalingen van de Engelse serie A Very Short Introduction van Oxford University Press. Dat geldt ook voor dit boek.

Populisme is wel geschreven door de Nederlandse Cas Mudde, in samenwerking met de Chileense Cristóbal Rovira Kaltwasser. Mudde is politiek wetenschapper en is een expert op het gebied van politiek extremisme en populisme in Europa. Eerder schreef hij al diverse boeken over dit onderwerp. Cristóbal Rovira Kaltwasser is universitair hoofd-docent politieke wetenschappen aan de Diego Portales University in Chili. Kaltwasser is specialist op het gebied van de relatie tussen populisme en de democratie.

Een dunne ideologie

De definitie die ze hier voor populisme geven is "een dunne ideologie volgens welke de maatschappij uiteindelijk verdeeld wordt in twee homogene en vijandige kampen – 'het zuivere volk' versus 'de corrupte elite' – en die stelt dat de politiek een uitdrukking zou moeten zijn van de algemene wil van het volk." Onder een dunne ideologie verstaan de schrijvers dan een ideologie, die uitgaat van een beeld van hoe de wereld is en hoe zij zou moeten zijn, die onlosmakelijk verbonden is met andere ideologieën. Populisme staat dus nooit op zichzelf. Het is vaak nauw verbonden met ideologieën als liberalisme of fascisme.

De schrijvers gaan in op de verspreiding van populisme over de wereld, met daarbij de focus op 'de drie grote ge-

bieden' waar populisme voorkomt: Europa, Noord-Amerika en Latijns-Amerika. In die verschillende gebieden heeft populisme niet dezelfde uitingsvorm, wat voor nog meer verwarring rond het begrip kan zorgen. Europese populistten beloven vooral 'iets te doen' aan immigratie en buitenlanders, terwijl populistten in Latijns-Amerika beloven een einde te maken aan economisch wanbeleid en cliëntelisme, waarbij politici diensten en hulp verlenen aan kiezers om zo stemmen te winnen.

Een stem geven, of aanvallen?

De auteurs hebben veel aandacht voor de relatie tussen populisme en de democratie. Zo stellen ze dat populisme zowel een positieve als negatieve invloed kan hebben op de liberale democratie. Om dit te ondersteunen geven ze een vrij intimiderend theoretisch kader, dat toch wel verhelderend blijkt als je even doorblijft.

De auteurs leggen uit dat populisme als een democratisch correctiemechanisme kan werken, door bijvoorbeeld een stem te geven aan groepen die zich niet vertegenwoordigd voelen door de elite. "Daarnaast kan populisme ook een negatieve invloed hebben op de liberale democratie", menen Mudde en Kaltwasser. Bijvoorbeeld doordat populistten vinden dat de meerderheid gelijk moet krijgen, kunnen ze uiteindelijk ook minderheden aanvallen. Ze hollen daarmee de instituties uit die opgezet zijn ter bescherming van onze grondrechten.

Echt eenvoudig en recht-toe-recht-aan is de stof dus niet, en het taalgebruik had soms ook wat sprankelender gekund. Maar hoewel het daardoor geen gemakkelijk boek is, weten de auteurs de term 'populisme' dankzij de duidelijke structuur in het verhaal, toch een stukje minder vaag te maken.

Populisme door Cas Mudde en Cristóbal Rovira Kaltwasser, in de serie Elementaire Deeltjes van Amsterdam University Press.

[Duif en Bode via Amsterdam University Press](#)

*Dit artikel is een publicatie van NEMO Kennislink.nl
Ellen Schulten*

Uit het Rijke Roomse verleden.

Tsjevenstreken en Tsjeventrucs.

In vrijzinnige kringen een uitermate goed gekend begrip, als omschrijving van een negatief ervaren confrontatie met een bepaalde manier van optreden.

Gerelateerd aan of voortspuitend uit of kenmerkend voor de hypocriete gedragingen en de Janus-redeneringen van katholieken en hun organisaties. Wellicht wel van alle godsdiensten. Maar goed, ik heb geen ervaring met al die aberraties van de menselijke geest, zoals Bertrand Russell het noemde. Tegen tsjevenredeneringen kunnen zelfs de sofisten niet op. Het zijn kleine jongens in vergelijking met hun hedendaagse navolgers.

Ik herinner mij een dergelijk moment uit mijn studententijd. Ik studeerde in de jaren zestig pedagogische wetenschappen aan de Universiteit Gent. Een van de belangrijkste professoren aldaar was een zekere Alfred De Block. Hij doceerde didactiek. Vandaag noemt men dat onderwijskunde. Oorspronkelijk was hij prof geweest in onze Kongo, later Zaïre en nu weer iets anders. Hij doceerde aan de universiteit van Elisabethville, nu Lubumbashi. Hij was belast met de vakken historische en vergelijkende pedagogiek. Van een kolonialistische mop gesproken. Het ging hem natuurlijk niet om de Afrikaanse, maar om de Belgische historische en vergelijkende dingen.

Maar na de indépendance was zijn onderwijs irrelevant geworden en werd hij overgeplaatst naar Gent. Ze wisten soms met die gasten niet goed wat te doen. Plots proffen in overvloed. Maar daar was reeds iemand die historische en vergelijkende pedagogiek doceerde. Geen groot licht, maar een socialist pur sang. Aangetrouwde familie van Achiel Van Acker. Dat was in die tijd voldoende om aan een Rijksuniversiteit aangesteld te worden.

Onze Alfred was van een andere strekking en een ander kaliber. Hij was een vooraanstaand lid van Protea, de club van Vlaamse sympathisanten met het apartheidsregime in Zuid-Afrika. Ook Vlerick van de Managementschool behoorde tot die bende. De Block had goede relaties met de Zuid-Afrikaanse universiteiten, o.a. met Stellenbosch, waar hij gastprofessor was. And last but not least hij was een fundamentalistisch katholiek en stak dat niet weg. Hij meende oprecht dat hij het rechte pad bewandelde en dat moest doorgeven aan zijn discipelen. Zijn rechte pad, na-

tuurlijk. Let wel, hij was geen actieve bedrijver van proselitisme. Hij was eerder een aanhanger van de Socratische methode. Door het stellen van de juiste vragen op het juiste moment en in de juiste context zou iedereen tot het ware geloof komen. Daar was hij heilig van overtuigd. De zachte methode dus. Op zijn sloffen zoals ze zeggen. Gevaarlijker dan de harde methode.

Ik heb die man ooit een van de mooiste voorbeelden van een tsjeventruc weten uithalen. Ik was een bevoorrechte getuige. In de 1ste licentie kregen we het vak 'onderwijsinspectie'. We waren toen nog met een tiental studenten en elk van ons diende een vak te kiezen uit de derde graad van het lager onderwijs. Voor dat vak dienden we een uitgebreide portfolio (dat begrip bestond toen nog niet) aan te leggen over de betekenis, de plaats, de functie, de waarde van dat vak. Daar werd dan één les uitgekozen, voorbereid en uitgevoerd in de toenmalige experimentele lagere school van de universiteit. En dan volgde een bespreking en evaluatie ten treure uit. De positieve en de negatieve aspecten van het geheel. We werden opgeleid als professionele inspecteurs en criticasters en gediplomeerde mie-renneukers. Op alles en over alles valt iets te zeggen.

Een van mijn medestudenten was een zekere Ghislain C. Hij was een buitenbeentje in de groep. Afkomstig uit Limburg had hij zeer bewust gekozen voor de Universiteit Gent, een Rijksuniversiteit. En niet voor Leuven of Brussel, want dat zijn elitaire instituties meende hij. Hij militeerde zeer actief in vrijzinnige studentenverenigingen, in eerste instantie in 't Zal Wel Gaan. Vlaams en Vrijzinnig was hun leuze. Ze bestaan vandaag nog altijd. Ikzelf was ooit gedurende een jaar hoofdredacteur van het blaadje. Naast dat hoofd was er niemand in de redactie. Ik slaagde er evenwel in om twee nummers uit te geven in een academiejaar. Een ganse prestatie.

Onze Ghislain C. was nogal fanatiek. Op vrijdagen ging hij betogen aan de deuren van het studentenrestaurant tegen het vismenu. Hij eiste vlees op vrijdag.

Voor zijn opdracht bij onze professor De Block koos hij voor het vak niet confessionele zedenleer ofte moraal. We hebben nog gepoogd hem dat uit het hoofd te praten, maar dat lukte niet. Hij zou verdomme de confrontatie aangaan met die tsjevenprof.

Ghislain gaf overvloedig uitleg over zijn keuze, motiveerde, illustreerde en argumenteerde zo goed mogelijk. Tot onze grote verbazing gaf de prof blijk van enige positieve ingesteldheid en begrip voor het voorstel. En dan kwam de fameuze tsjeventruc tevoorschijn.

Hij ging een vriendelijk maar geraffineerd Socratisch gesprek aan met zijn student. Meesterlijk gespeeld, moet ik eerlijk bekennen.

Mijnheer, geloof jij in de mensheid?

Ja zeker, professor.

Mijnheer, geloof jij in goedheid?

Zeker, professor.

Mijnheer, geloof jij in liefde?

Jawel, professor.

Mijnheer, geloof jij in waarheid?

Natuurlijk, professor.

Mijnheer, geloof jij in schoonheid?

Uiteraard, professor.

Mijnheer, geloof jij in wijsheid?

Ja zeker, professor.

Mijnheer, geloof jij in rechtvaardigheid?

Jawel, professor.

En dat ging zo maar door en door. Alle mogelijke deugden en idealen kwamen aan bod. Tot plots de prof uitriep. *'Maar mijnheer, dan geloof jij in god'.*

Ghislain stond aan de grond genageld. Van de hand gods geslagen. Tussen haakjes, ik ook. De Block glunderde. Zijn tsjeventruc had weer eens gezegevierd. Goedmoedig zei hij 'we zullen het vandaag hierbij houden' en hij gaf onze Ghislain een schouderklopje.

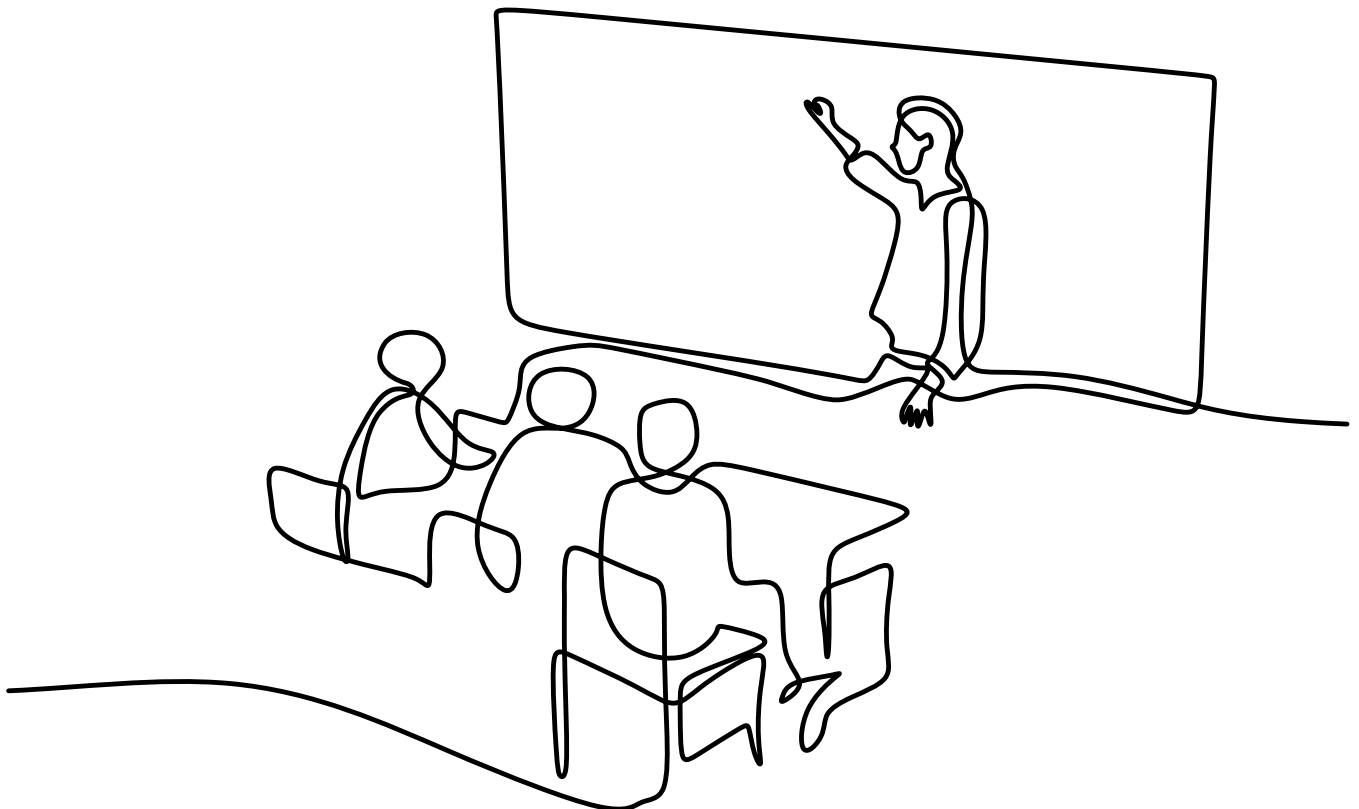
Toen het weer zijn beurt was koos hij voor het vak geschiedenis. Hij kon het niet laten iets te kiezen met de mogelijkheid toch enige controverser uit te lokken. Straks ging De Block hem nog overtuigen om er gewijde geschiedenis bij te nemen.

Ik zelf koos het vak hoofdrekenen. Ik kon mij niet inbeelden dat een of andere godsdienst hier bezwaren zou kunnen formuleren. Laat staan zich moeien met de inhoud.

Alhoewel. De 10 geboden van god, de 5 geboden van de katholieke kerk, de 12 apostelen, de 7 sacramenten, de 7 smarten van maria, de 4 evangelisten, de 7de dag en zoveel meer, er komt geen einde aan de reeks.

Het vak hoofdrekenen is pure religie in mathematische vorm, zou professor De Block gezegd hebben. Zot zijn doet geen zeer zei mijn moeder zaliger.

Pink Panther

Jonkies

TABOEBREKERS – EDITIE 2022

Onze ervaring met seksuele opvoeding op school? Een grondige, maar niet tastbare uitleg over de biologische aspecten en ooit eens een condoom over een banaan trekken. Indien dit herkenbaar klinkt frustreert dit jullie waarschijnlijk even hard als ons. Jongeren hebben behoefte aan informatie en zoeken deze op via verschillende mediakanalen zoals TikTok of Instagram. Deze schreeuw om hulp toont aan dat onze generatie nood heeft aan waarheden en openheid. Ondanks de stroom aan informatie die ons dagelijks wordt aangeboden is er een tekort aan betrouwbare bronnen en safe spaces waar er uitgebreid gediscussieerd kan worden over gender en seksualiteit. We hebben er nochtans alle kanalen voor. Wat houdt ons dan nog tegen om in dialoog te gaan over onze hedendaagse realiteiten, struggles en onzekerheden over seks en seksualiteit?

Taboebreakers is een project van Dwaalzin, de jongerenwerking van de Mens.nu. Dwaalzin biedt een platform aan jongeren om een project op poten te zetten rond vrijzinnig humanistische thema's. Taboebreakers is een jaarlijks project waar jongeren een campagne opzetten,

gericht op het breken van een maatschappelijk taboe. Voor deze editie gaan wij, een team van 4 jongeren met ondersteuning van een jongerenconsulent, aan de slag rond de taboes die bij seksuele opvoeding en seksualiteit komen kijken.

Wie zijn de taboebreakers?

Wij zijn Bert, Charline, Mauri en Trisha, jongeren met het hart op de juiste plaats die niet bang zijn om een kritische blik te werpen op de maatschappij. We zijn in het bezit van een luide stem om onze kijk op het leven te delen met anderen.

Wat ons samenbrengt is onze interesse in diversiteit en de drang om de norm in vraag te stellen. Waarom is de informatie die wordt aangeboden aan jongeren nog altijd zo

heteronormatief? En wat als je helemaal geen zin hebt in seks? Waarom wordt er vanuit gegaan dat monogamie de norm is? De focus op grensoverschrijdend gedrag en consent zijn broodnodig maar de andere kant van het verhaal zou ook belicht moeten worden, hoe verwoord ik mijn seksuele verlangens en hoe voer ik die op een veilige manier uit?

Hoe willen wij een positieve bijdrage leveren aan de 'groei' van onze samenleving en een aantal taboes doorbreken?

Binnen het thema seksuele opvoeding willen we twee velden belichten. Enerzijds willen we aantonen dat er nog een groot gebrek is aan informatie en onderzoeken waarom dit zo is. Anderzijds willen we een aantal onderwerpen behandelen zoals alternatieve relatievormen, oorzaken van geen zin hebben in seks, de relatie tussen gender en seksualiteit en zo meer. Daarna gieten we dit samen in een podcast waar we academische bronnen en expertise combineren met persoonlijke ervaringen en anekdotes. Een podcast leek ons een toegankelijk medium om deze serieuze thema's op een speelse manier bespreekbaar te maken. Het project sluiten we af met een leuk evenement waar binnenkort nog meer informatie over zal gedeeld worden.

Wij kunnen dit natuurlijk niet alleen, dus gaan wij samenwerken met tal van andere organisaties zoals het Centrum voor Geboorteregeling en Seksuele Opvoeding (CGSO).

Maar nog belangrijker is de inspraak van andere jongeren. Wij willen graag weten waar jullie nog meer informatie over willen, met welke onzekerheden jullie zitten en welke taboes jullie doorbroken willen zien worden. Laat het ons weten via onze sociale media kanalen.

Heb je interesse in ons project, aarzel dan zeker niet om Dwaalzin en/of Taboebreakers te volgen op Facebook en Instagram.

*Hilke De Smedt
jongerenconsulent West-Vlaanderen*

De Breydelmythe door Lisa Demets

Organisator: Vermeylenfonds
Koksijde - Oostduinkerke
Locatie: Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48
Datum: donderdag 7 juli 2022
Uur: 14.30 uur
Prijs: Leden 3 euro (koffie
inbegrepen) / niet leden 5 euro
(koffie inbegrepen)

Lisa Demets gaat dieper in op de politieke carrière van de familie Breydel in de vijftiende eeuw, de relatie tussen kroniekschrijving en politiek en hoe de beeldvorming over het Frans-Vlaamse conflict van 1302 hier een sleutelrol speelde.

Info: Maurits De Picker - depicker.maurits@skynet.be - 0477 29 38 37

Daguitstap Art Nouveau

Organisator: Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde
Datum: vrijdag 9 september 2022
Uur: vertrek trein Veurne om
9.00 u, terug om 21.00 u >
treinticket zelf aan te schaffen
Locatie: Brussel met rondrit
met bus naar diverse locaties
Prijs: 75 euro te storten op
Rekeningnummer BE11 0011
1674 6448

Bezoek warenhuis Waucquez, een echt meesterwerk van de Art Nouveau, ontworpen door Victor Horta, biedt vandaag onderdak aan het Belgisch Stripcentrum.
Busrondrit naar diverse Art Nouveau gebouwen met interieurbezoek aan het huis Autrique, Victor Horta bouwt het huis in 1893 in opdracht van zijn logebroeder en vriend Eugène Autrique en het huis Cauchie. In 1905 ontwierp de Belgische architect en decorateur Paul Cauchie zijn eigen woning. Het ontwerp, geïnspireerd door de School van Glasgow, is een combinatie van symmetrie, verticaliteit en geometrie. Lunch in brasserie Falstaff, een uitzonderlijk gebouw, historisch monument geklasseerd sinds 2000. Afscheidsdrink in A La Mort Subite

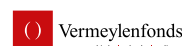

Info: Eddy Deboyser - deboyser.eddy@skynet.be - 0473 89 39 14

Uw leven is van u door Griet Op de Beek

Organisator: Vermeylenfonds
Koksijde - Oostduinkerke
Locatie: Vrijzinnig Huis
Koksijde, Galloperstraat 48
Datum: donderdag 29
september 2022
Uur: 14.30 uur
Prijs: Leden 3 euro – niet leden
5 euro (koffie inbegrepen)

Griet schrijft over ouders en kinderen. Over kapotte mensen en hoe zij ongewild anderen ook kapotmaken. Over waar verantwoordelijkheid eindigt en schuld begint. Over geheimen en eenzaamheid. Over de gevaren van sterk zijn. Over vergeten en niet kunnen vergeten.

Info: Maurits De Picker - depicker.maurits@skynet.be - 0477 29 38 37

Busuitstap: dagreis uitgestippeld in onze Westhoek

Organisator: Vrijzinnig Huis
Koksijde
Datum: zaterdag 1 oktober
2022
Uur: vertrek 9u15 aan het
Vrijzinnig Huis Koksijde
Prijs: 65 euro voor leden
Vrijzinnig Huis Koksijde – 75
euro niet-leden

Noteer alvast zaterdag 1 oktober 2022 met stip in je agenda. Bestuurslid François Schaekers heeft ook nu weer een toffe verrassingsdagreis uitgestippeld in onze Westhoek. We vertrekken om 9u15 aan het Vrijzinnig Huis Koksijde en zijn terug thuis rond 20u00.
Het programma wordt later meegedeeld.

Info: Een plaats kan je nu reeds reserveren via vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com of via 0494 53 28 63 (Joeri Stekelorum)

ZONDAGEN IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Elke zondag is het ontmoetingscentrum
open van 11u. tot 13.30u.

Ideaal voor een gezellige babbel en een drankje!

laatsteloodjes.be leert vertrouwder en vaardiger omgaan met afscheid

Niemand ontkomt aan afscheid nemen. Afscheid van een ander, afscheid van je eigen leven. Toch gaan mensen hier vaak onbeholpen en onzeker mee om. De vertrouwdheid met afscheid nemen en sterven is verloren gegaan

Om mensen vertrouwder en vaardiger met afscheid te leren omgaan ontwikkelde het huisvandeMens het platform 'Laatste loodjes': <http://laatsteloodjes.be>. Hier wordt op elke mogelijke situatie ingegaan: je eigen wensen bij het levenseinde regelen, een acute stervenswens, een rouwproces... Het platform speelt in op behoeften of beleving en biedt handvatten, zowel voor particulieren als voor professionals. Een miniblog serveert regelmatig hapklare nieuwtjes.

De situatie waarin mensen verkeren kan divers zijn. Misschien helpt het om te praten. Misschien wil men gewoon informatie. Misschien zoekt iemand net dat perfecte boek om in gesprek te gaan met de kinderen. Misschien brengt het neerschrijven van zijn of haar levensverhaal een stuk rust en vrede voor iemand. Elk situatie, elke persoon is anders. De dienstverlening van het huisvandeMens is dan ook maatwerk.

Vandaag zoeken mensen volop nieuwe manieren van zingen en 'omgaan met'. In deze zoektocht wil het huisvandeMens een ankerpunt bieden. Zodat het einde van het leven evenveel zorg krijgt als het begin. Zodat die laatste loodjes eindelijk wat minder zwaar wegen.

Vrijzinnig Huis Koksijde voortaan vaste plek van huisvandeMens Koksijde met diensten op afspraak

Zie rubriek Actueel. Contact opnemen om een afspraak te maken met de vaste consulent Els Heytens kan via T 058 52 08 94 of koksijde@deMens.nu.

Vermeylenfonds
verbinden | verbreden | verdiepen

DON VITALSKI - 'Pinguins kunnen toch wel vliegen' - 22 mei 2022

Dit werd niet de klassieke lezing, die het August Vermeylenfonds geregeld organiseert op donderdagnamiddag. Want naast schrijver is Vitalski voornamelijk een 'performer', een vertolker van onemanshows. Zijn voorstelling houdt het midden tussen comedy en vertellende conference. In een wervelende show van 60 minuten strooit hij met veel brio een spetterende reeks 'interessante weetjes' over zijn aandachtig, maar geamuseerd publiek uit. Het zijn weetjes zonder enig praktisch nut, waar je dus in het dagelijkse leven geen bal aan hebt, maar waar je makkelijk een hedendaagse Vlaamse televisiequiz kunt winnen. Het is een bloemlezing uit de 192 weetjes, die hij in zijn boek 'Ijsberen kunnen skateboarden. Encyclopedie van vreemde feiten' heeft opgelijst.

© Greta Raeymakers

Zijn voorstelling houdt het midden tussen comedy en vertellende conference. In een wervelende show van 60 minuten strooit hij met veel brio een spetterende reeks 'interessante weetjes' over zijn aandachtig, maar geamuseerd publiek uit. Het zijn weetjes zonder enig praktisch nut, waar je dus in het dagelijkse leven geen bal aan hebt, maar waar je makkelijk een hedendaagse Vlaamse televisiequiz kunt winnen. Het is een bloemlezing uit de 192 weetjes, die hij in zijn boek 'Ijsberen kunnen skateboarden. Encyclopedie van vreemde feiten' heeft opgelijst.

Een losse greep uit de heterogene reeks waarheden:

- gebakken regenworm smaakt naar spek;
- als een lintworm langdurig geen eten meer krijgt, begint hij zichzelf op te eten;
- een meloen is eigenlijk geen fruitsoort, maar een groente;
- een mens kan nooit met zijn eigen tong zijn eigen elleboog aan-raken;
- kangoeroevrouwtjes hebben drie vagina's, waarvan twee om de twee penissen van meneer kangoeroe te ontvangen;
- de Britse kroonprins Charles verzamelt wc-brillen.

Na afloop organiseerde hij een kleine quiz, een soort mini-examen om ons geheugen te testen. De winnares won een exemplaar van zijn recentste boek.

Er daagden maar 27 geïnteresseerden op, minder dan verwacht; waarschijnlijk had het mooie weer er wat mee te maken. De afwezigen hadden ongelijk: het leukste was niet de opgedane kennis, maar wel dat er flink wat gelachen is.

Robert Claes

Dirk Verhofstadt in gesprek met Johan Braeckman. Een zoektocht naar menselijkheid. - 3 maart 2022

© Greta Raeymakers

Dit is zowel de titel van de lezing als van het boek, dat in 2021 verscheen en waarvan professor Braeckman de inhoud toelichtte. Het verbaasde de aanwezigen (39) dat hij alleen op de sprekersstoel plaatsnam, zonder zijn collega, die onverwacht verhinderd was.

Het boek was wel tot stand gekomen als de neerslag van de lange indringende gesprekken die beide he-

ren in de zomerperiodes van 2020 en 2021 voerden, met als rode draad de vraag wat menselijkheid betekent. Het eerste boek behandelt fascinerende kwesties als de opkomst van Homo sapiens, Darwin en de evolutietheorie, irrationalisme, religie, humanisme en atheïsme.

Menselijkheid kan zowel 'het mens-zijn' als 'zich menselijk gedragen' betekenen.

Belang van Darwin en zijn evolutietheorie: je kunt de mens niet begrijpen zonder inzicht in hoe dit wezen tot stand is gekomen. Vanaf welk moment in de prehistorie kunnen we spreken van een mens? De homo sapiens verscheen 300.000 geleden, erg jong in vergelijking met andere soorten. 6 à 7 miljoen jaar geleden moeten mens en chimpan-

© Greta Raeymakers

see, evolutionair en genetisch onze naaste verwante, een gemeenschappelijke voorouder hebben gehad.

Darwin wachtte 20 jaar om zijn theorie te publiceren tot een andere wetenschapper een essay over evolutie publiceerde, omdat hij bang was voor de te verwachten negatieve reacties. Die bleven niet uit; men vond o.a. dat dit afbreuk doet aan de menselijke waardigheid.

© Greta Raeymakers

Vanwaar de spanning tussen rede en geloof? Religie is irrationeel en toch zijn er vandaag duizenden religies en zijn de gelovigen wereldwijd in de meerderheid.

Het ligt in de aard van de mens, die een rare mix is van verstand en irrationaliteit.

Waarom doen ook verstandige mensen zo veel domme dingen?

Gaan humanisme en atheïsme samen? Bij ons alvast een wijdverspreide opvatting. Toch hoeft atheïsme niet atheïstisch te zijn; er bestaat ook christelijk humanisme én atheïsme zonder humanisme. Humanisme betekent: hoe te leven met waarden en normen.

Na afloop was er het traditionele vragenkwartiertje, waaruit bleek dat ons publiek met veel interesse en aandacht de boeiende en levendige lezing had gevolgd!

Robert Claes

De Blues

Verslag activiteit - zondag 27 maart 2022

De zaal zat goed vol (zo'n 85 man) voor een voordracht annex mini-optreden over de Blues. Wat is blues, hoe is het ontstaan, welke invloed heeft het gehad op de blanke popmuziek, wie zijn de voornaamste muzikanten, dat waren de aspecten die belicht werden in een korte presentatie van iets meer dan een uur.

Presentator van de voordracht was Ronny Roose, geboren en getogen Oostendenaar met een hart voor de blues, die jaren speelde in de Westhoek bluesgroep Dark Rose, samen met zijn oude kompanen Didier Derck. Didier was zelf eveneens aanwezig om wat uitleg te geven over de dobro en de harmonica.

Na de voordracht, waarin de geschiedenis van de blues geschetst werd, opgesmukt met een aantal boeiende filmpjes van o.a. Muddy Waters en Eric Clapton, namen Ronny en Didier de gitaren ter hand voor een klein concertje.

Beide heren zijn gepokt en gemazeld in de blues en vooral Didier bezorgde het kleine optreden een authentieke sfeer met zijn uniek dobro- en mondharmonicaspel.

Zowel voordracht als concertje werden erg gesmaakt door het talrijk opgekomen publiek, dat verspreid over diverse tafeltjes tijdens de voordracht kon genieten van een stevige pint of dampende koffie. Een aangename formule in een gezellig kader.

Ronny Roose

Plechtige Zeelieden Herdenking

Vrijzinnig Huis Koksijde werd op Plechtige Zeelieden Herdenking in Oostende vertegenwoordigd door bestuurslid Danie de Kimpe en ere-voorzitter Bob Rossel.

Er werd een bloemenhulde ingericht aan het monument aan het Maritiem Instituut Mercator met medewerking van de leerlingen van de IBIS.

ZOMER IN HET VRIJZINNIG HUIS KOKSIJDE

Vrijzinnig Huis Koksijde staat voor gezelligheid op zondagvoormiddag. Kom, samen met vrienden, genieten van ons zomerterras vanaf 11u00 tot 13.30. Onze vrijwilligers verwelkomen je met open armen.

Geleid bezoek aan Politie Westkust 22 maart 2022

Het nieuwe politiegebouw in Koksijde, dat de verschillende diensten van de politie in de zone Westkust centraliseert, is geen doorsnee gebouw. Het is een open, gastvrij en transparant administratief-, logistiek- en arrestantencomplex. Allen onder één dak.

De publieke zones zijn bovengronds terwijl het logistieke- en arrestantencomplex zich ondergronds bevinden en alles is verbonden via de centrale binnenstraat. Tijdens een 1,5-2u durende rondleiding doorheen het gebouw krijgen we een totaalbeeld van de werking van de politie Westkust.

Filosofische boekbespreking 1e Filo-café 'Salon van Jan & Alleman' 1 april 2022

Het salon van Jan en Alleman houdt het midden tussen een leesclub en een filosofisch salon. 3 maal per jaar (april – juni en oktober) wordt er samen gekomen rond een centraal boek en een goed glas wijn. Tijdens het salon wordt gediscussieerd over het gelezen boek. De gekozen boeken zijn telkens actuele populaire filosofische boeken. Filosofie voor alleman, zeg maar. Zo lazen we tijdens het eerste sa-

lon "Vuur" van prof. Ignaas Devisch. Voor het salon van vrijdag 17 juni staat "Met elkaar – voor elkaar" van prof. Patrick Loobuyck op het programma. Als je dit te vroeg dag vindt om het boek uit te lezen kan je tijdens de vakantie het boek "Ronduit: Aantekeningen van een possibilist" van rector Caroline Pauwels ter hand nemen. Deze wordt besproken op 7 oktober 2022. We starten telkens om 19u30 en gaan telkens door in het Vrijzinnig huis te Koksijde. De basis van het salon van Jan en Alleman is dat het laagdrempelig is. Je hoeft geen gevorderde filosoof te zijn om te kunnen deelnemen. Wel gaan we ervan uit dat je ten eerste het geselecteerde boek gelezen hebt, en ten tweede dat je in staat bent om deel te nemen aan een kringgesprek. Tussen de gesprekken door worden de aanwezigen die dit wensen bediend van een glas exquisite wijn. Wijn met een verhaal; een wijntje die men thuis normaal gezien niet zou opentrekken. Er kan dus gedegusteerd worden van woord en wijn.

Voor het 1ste Filo-café viel de keuze op de Laurona. Een Spaanse wijn uit de Monsant regio in Catalonië dicht bij het dorp Falset. De herkomst-appellatie is de Priorat. Ze bestaat pas sinds 2001.

Er werd echter al heel lang wijn verbouwd. Eerst door kloosterlingen, daarna sinds het midden de jaren 80 van de vorige eeuw door de topoënoloog René Barbier die in 1991 beweerde dat hij daar de beste Spaanse wijn zou maken. Door investeringen en goede technische kennis verbeterde de kwaliteit snel. De basis wijnstokken voor deze fijne en uiterst genietbare wijn zijn Grenache en Cargignan, aangevuld met een beetje Merlot, Syrah en Cabernet Sauvignon. Deze laatste worden apart gevinifieerd en daarna bij de basis gevoegd. Het is een lekkere wijn van oude wijngaarden die weinig tot geen sulfieten bevat. Ze kan gemakkelijk bij een maaltijd gedronken worden, bij kaas of gewoon om te genieten

Ten slotte wil ik nog vermelden dat wij in Jans salon zitten omdat de inspiratie voor deze activiteiten voortvloeien uit de Filo-café's die de betreunde huisarts Jan Van Acker (vrijzinnig schepen van Diksmuide) inrichtte.

De inschrijvingen gebeuren steeds via de secretaris van het Humanistisch Verbond afdeling Westhoek en kosten 15 euro met de exquisite wijn en 5 euro zonder de wijn.

*Bernard Van den Haute - voorzitter
Ann Cordy - bestuurslid /wijnkenner*

Borstkanker: hoop voor de toekomst?

14 april 2022

De spreker was prof. dr. em. Jan Vermote, die meer dan 40 jaar verbonden was aan het Universitair Ziekenhuis Brussel en zodoende een bevoorrechte getuige betreffende de aandoening, van diagnose tot therapie.

In een bijzonder goed gedocumenteerde en dus toegankelijke lezing, die we organiseerden i.s.m. het Vermeulenfonds en het Willemsfonds, schetste de spreker de ontwikkeling van borstkanker.

Als ondertitel voor zijn lezing vermeldde hij 'Van Farao en Horus tot het Jaar van de Tijger'. Hij lichtte deze zin toe met de verwijzing naar het feit dat reeds ten tijde van de farao's borstkanker voorkwam en ook 'behandeld' werd.

Dit gebeurde toen en voor de volgende 4000 jaar op een quasi identieke manier, nl. de amputatie van de borst.

De allusie op het Jaar van de Tijger (het Chinese nieuwjaar) staat voor de enorme ontwikkelingen die we vaststellen in China. Met een soepele reglementering en een massale investering in wetenschappelijk onderzoek zijn de verwachtingen hoog gespannen.

Borstkanker is dus een aandoening van alle tijden. Wat minder geweten is is het feit dat ook mannen borstkanker kunnen ontwikkelen. In ons land is 1/100 vastgestelde borstkankers bij een man. Borstkanker aldaar is meestal agressiever en bij ontdekking in een verder gevorderd stadium.

Professor Lamote schetst vervolgens de ontwikkeling van de kennis omtrent borstkanker door de eeuwen heen.

Opvallend is dat een aantal medici los van elkaar een aantal ontdekkingen deden, die dan later als therapie veralgemeend werden.

Er is geen uniforme behandeling, temeer omdat alle kankers verschillend zijn. Vooraleer tot een therapie te komen is het onontbeerlijk over alle gegevens te kunnen beschikken. Hij illustreert dit met een aantal duidelijke voorbeelden.

Doorgaans komt men, na een multidisciplinaire diagnose, tot multidisciplinaire behandeling, nl. heelkunde + radiotherapie + chemo.

Een vroege diagnose is uitermate belangrijk. In bepaalde gevallen zal men beslissen tot een preventieve ingreep indien iemand genetisch voorbestemd is om de aandoening te krijgen.

Door gebruik te maken van artificiële intelligentie en 'machine learning' krijgt de chirurg een betere kijk op het probleem.

Het wetenschappelijk onderzoek is in volle ontwikkeling en de spreker is hoopvol dat binnen 10 à 20 jaar er praktisch geen amputaties meer zullen moeten gebeuren. Belangrijk is dat de resultaten van de onderzoeken vlot doorstromen en aangewend kunnen worden.

Een zeer geïnteresseerd publiek nam de gelegenheid te baat om niet alleen een aantal interessante vragen te stellen, maar maakte dankbaar gebruik van de 'geopende bar' om de professor bij pot en pint nog een aantal zaken voor te leggen.

Een zeer geslaagde lezing. Jammer dat er slechts 22 aanwezigen waren en dit ingevolge (wellicht) de nog heersende corona-schrik, het goede weer, de paasvakantie en een minder geslaagde communicatie via de gemeentelijke kanalen (geen vermelding in Tijdingen).

Hopelijk volgende keer beter.

Marc Mortier

HERMAN LOOS

Homo deliveroo

Dwangarbeider van de weg

Menselijke grondstof

Over leven op de bodem van de Europese arbeidsmarkt

Twee boeken bespreken van dezelfde auteur? Daar moet wel een goede reden voor zijn. En die is er inderdaad. De auteur is socioloog en gaat de boer op voor een diepgaand onderzoek. Hij wordt m.a.w. ervaringsdeskundige en rapporteert daarover.

Waar velen hoog oplopen met een verhoogde tewerkstellingsgraad en met het meer flexibel maken van de arbeidsmarkt laten we de theorie aan de kant en duikelen we in de echte wereld.

Homo deliveroo (2021) schets het sombere beeld van de maaltijdkoeriers zoals we ze ook in ons straatbeeld aan de slag zien. Ze zijn volledig overgeleverd aan de willekeur van hun 'patroons', die alle risico's op hen afschuiven. Deze platformbedrijven produceren niets en leveren dus ook niets. Zij bemiddelen tussen producenten (restaurants) en consumenten die bij hen een bestelling van een maaltijd plaatsen.

Een aantal los van elkaar staande koeriers worden voor deze dienstverlening ingeschakeld, maar het platformbedrijf houdt alle touwtjes in handen. De koeriers moeten in principe instaan voor hun eigen vervoer, meestal per fiets, alsook voor het aanschaffen van een smartphone, want alle communicatie verloopt virtueel. Een 'aanbod' verschijnt op het scherm en de koerier kan er al dan niet op ingaan. Doet hij het niet dan wordt dit geregistreerd en krijgt hij minder interessante of gewoon minder aanbiedingen. Over de arbeidsvoorwaarden is er geen discussie mogelijk. Ook de vergoedingen liggen aan de lage kant. Zelfs wanneer een koerier quasi voltijs bezig is behoort hij desalniettemin tot de categorie 'werkende armen' of de 'arme werkenden'.

Herman Loos verschaft ons een helder inzicht in deze voor de meesten van ons onbekende wereld.

Hierbij bouwt hij verder op de revelerende ontdekkingen die hij gedaan heeft in Frankrijk, die hij uitgebreid naar voor brengt in zijn boek 'Menselijke grondstof' (2018).

De term 'grondstof' is m.i. de moeite waard om verder ontleed te worden. Inderdaad, bij het productieproces doet de ondernemer/patroon een beroep op (natuurlijke) grondstoffen. Deze kunnen slechts waarde scheppen indien ze worden gecombineerd met kapitaal (onder de vorm van kapitaalgoederen) en arbeid. Arbeid is de noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde.

Het is dan blijkbaar logisch van naast 'natural resources' over arbeid te spreken als 'human resources', menselijke grondstof. En als er 'human resources' zijn, dan kunnen die worden in goede banen geleid door management, het H.R. ('human resources management').

Gemakkelijk zal je denken, maar dat is het niet.

Daar waar natuurlijke grondstoffen opgaan in het product zal slechts de gepresteerde arbeid hetzelfde lot ondergaan. De grondstoffen verdwijnen, maar de arbeider (gelukkig) niet. In een maatschappelijk verantwoorde onderneming wordt hij immers als een kapitaal beschouwd en gekoesterd, als 'human capital', dat zich binnen de onderneming vormt en ontwikkelt. Dat is de reden waarom vooruitziende en vooruitstrevende ondernemingen bij minder goede conjunctuur alles in het werk stellen om hun menselijk kapitaal binnen de onderneming te behouden.

Maar de bedrijven waarover sprake in dit werk leven in een heel andere wereld; deze van de winstmaximalisatie, waarbij telkens naar de goedkoopste formule wordt uitgekeken, zonder acht te slaan op de menselijke persoon die daarbij betrokken is.

Zo heeft Herman Loos gewerkt o.m. als ganzenpluimer, electricien, dozenplooiër en zo meer.

In zijn boek confronteert hij de lezer met de erbarmelijke omstandigheden waarin het werk zich voltrekt. Niet alleen in normale bedrijven, maar ook in de onderaanneming waar, indien mogelijk, nog schrijnender toestanden aanwezig zijn. De arbeiders waarover het gaat, de huurlingen, worden niet alleen door de patroons maar ook door de mede-arbeiders slecht behandeld.

Zijn voorbeelden in de Franse telecomsector spreken tot de verbeelding en verklaren waarom zovelen het werk er niet aankonden. Vele nochtans werkelijke toestanden worden als onmogelijk aangezien. Het is echt inhumain.

Met zijn beide boeken bereikt o.i. de auteur, socioloog Herman Loos, zijn doel, namelijk de realiteit aan de oppervlakte brengen in de hoop dat er wordt gereageerd.

Het is een striemende aanklacht tegen de misbruiken tegenover weerloze mensen.

Ondanks de gegronde klachten is en blijft de job van 'maaltijdkoerier' nog best in trek.

Volgens een artikel verschenen in De Standaard van 10 maart 2022 heeft het koerierbedrijf Deliveroo naast de deelnemende 3.250 koeriers een wachtlijst van meer dan 10.000 kandidaten 'die willen fietsen'. Om andere

BEREND VAN DER KOLK

De meetschappij

Waarom we alles meten en wat dat met ons doet

bedrijven, die voltijdse medewerkers zoeken te doen watertanden.

Het zijn 'laagdrempelige jobs', zo stelt Comeos de Vlaamse patroonsfederatie. Over de werkomstandigheden geen zorg en zelfs een positief aanvoelen van de toekomst, wanneer meer warenhuizen/supermarkten mensen zullen inzetten om boodschappen thuis af te leveren.

Koerier is en blijft een bij-job en de verdiensten worden in het artikel gesitueerd op het niveau van 3.000 euro op jaarbasis voor een gemiddelde inzet van zowat 15 uur per week.

Slechts 19 % van de koeriers zijn 'werkzoekende' en 32 % volgens de patronale enquête zijn 'niet erg tevreden' of 'helemaal niet tevreden'.

Het is een sector die verder in het oog moet worden gehouden. Een afweging van de contractuele vrijheid met de sociale bescherming van de arbeider.

Marc Mortier
voorzitter

Mensen & Wetenschap Westkust

HERMAN LOOS

HOMO DELIVEROO

DWANGARBEIDER VAN DE WEG

EPO 2021 143 P.

ISBN 978 94 6267 314 4

HERMAN LOOS

MENSELIJKE GRONDSTOF

OVER LEVEN OP DE BODEM VAN DE

EUROPESE ARBEIDSMARKT

EPO 2018189 P.

ISBN 978 94 6267 144 7

Prof. Berend Van der Kolk, die o.m. doceert in de befaamde London School of Economics, neemt in zijn boek onze "collectieve meetobsessie" onder de loep.

Met de slogan "Meten is weten" denken sommigen het ei van Columbus (her)ontdekt te hebben. Voor hen verschaft het meten een absolute en objectieve maatstaf.

Dit is helemaal niet het geval. De fundamentele vraag is wat gaat men meten en hoe, met welk doel en wat beoogt men met het resultaat van de meting ?

Daarover gaat het boek en het valt op, van bij het begin, hoe kritisch de auteur zich opstelt.

Zo verhaalt hij hoe men letterlijk een zieke hulpbehoevende buiten sluit om het prestatiecijfer van een ziekenhuis te verhogen ! Een stille wenk naar hervormingsvoorstellen, ook hier bij ons, om de resultaten van ziekenhuizen te meten.

De mantra "Meten is weten" geldt weliswaar voor het meten van fysieke objecten, maar niet op dezelfde manier bij het meten van prestaties van mensen en organisaties. Het gevaar bestaat hierin, dat men de illusie schept van het weten.

Als voorbeeld de gemeten schoolprestaties van een kind, verhult het compleet beeld van dat kind.

Ook voor de rangschikking van universiteiten is terughoudendheid geboden wanneer men beseft hoe er wordt gerekend.

Het aantal "vermeldingen" van een artikel in de gespecialiseerde pers geldt als maatstaf. Universiteiten rangschikken op deze basis is natuurlijk weinig relevant. Het gaat compleet voorbij aan de kwaliteit van de afgestudeerden, niet alleen

hun technische kennis, maar ook hun maatschappelijke relevantie.

Vaak, veel te vaak, worden maatstaven van bovenuit opgelegd zonder een degelijke informatie en betrokkenheid van de medewerkers. Het is voor sommige ondernemingen/organisaties een middel om de macht van het topmanagement aan te tonen. Maar de medewerkers zijn en blijven mensen, ook in hun reacties.

Van der Kolk verwijst naar de zgn. Wet van Campbell die luidt als volgt : "Hoe meer een gekwalificeerde indicator wordt gebruikt bij het nemen van sociale beslissingen, hoe meer deze vatbaar wordt voor corruptie en hoe sterker deze de sociale processen zal verstoren, die juist gepoogd werden te monitoren". Een duidelijke waarschuwing dus.

Een interessant boek dat ons inzicht verschaft in een problematiek die voor velen onder ons onbekend terrein is.

In een duidelijke taal geschreven, een combinatie van wetenschappelijk inzicht en praktische toepasbaarheid, hetgeen wordt geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Het gaan immers om meer dan over resultaten en geld, maar vooral over mensen !

Marc Mortier
Voorzitter

Mensen & Wetenschap Westkust

BEREND VAN DER KOLK

DE MEETMAATSCHAPPIJ.

WAAROM WE ALLES METEN EN WAT DAT MET ONS DOET.

UITGEVERIJ BUSINESS CONTACT 2021
173 P.

ISBN 978 90 470 1481 2

In de kijker

Ter voorbereiding van het interview met Ronny Verlet krijg ik van hem 4 volle pagina's waarin hij zijn levensverhaal neerpent. Ik lees over een avontuurlijke man met een bijzonder pad dat hem naar alle windhoeken van de wereld heeft geleid. Voor In De Kijker vertelt hij met plezier over zijn rijkgevueld professioneel en persoonlijk leven.

Ronny Verlet

Wie is Ronny?

Ik ben geboren in 1944 in Roesbrugge-Haringe, aan de rand van de Kupe, waar de IJzer België binnenkomt. Ik herinner me de verhalen van mijn ouders in die tijd! Mijn vader was een Blauwer – een smokkelaar – die boter, sterke drank, koffie en zelfs varkens over de grens smokkelde om zijn gezin te kunnen onderhouden. Later werd hij veldwachter. Ons kroostrijke gezin – ik ben de tweede in een gezin met zeven kinderen – verhuisde vaak: van Gyverinkhove naar Vladslo en uiteindelijk naar Langemark. In Oostende startte ik met mijn studies, ik studeerde er voor technisch ingenieur. Later trok ik naar Leuven, waar ik een diploma burgerlijk ingenieur behaalde. In 1973 trouwde ik met Francine, en samen kregen we drie zonen. Ik heb mijn hele professionele carrière bij Philips gewerkt, een multinational met vestigingen wereldwijd. Zo verkende ik vanuit mijn job een flink stukje van de wereld.

Wat deed je precies bij Philips, Ronny?

Als jonge ingenieur bij Philips Leuven had ik oog voor nieuwe technieken, en die hebben me zelfs een paar octrooien opgeleverd! Toen was de Belgische elektronica-industrie nog massaproductie met veel bandwerk, maar de concurrentie uit de Oost-Europese en Aziatische landen dwong ons tot een drastische industriële reconversie. Als bedrijfsleider kreeg ik de opdracht om die reconversie in te leiden. Ik zette in op kostenverlaging door uit te wijken naar lageloonlanden én door in te zetten op innovatie. Dankzij de technologische vernieuwing kon de audio en video-afdeling van Philips blijven bestaan, maar de sociale tol was hoog! Philips Leuven, met duizenden werknemers, sloot de deuren. Ik vond het pijnlijk om van zoveel collega's afscheid te moeten nemen. Toch vond iedereen een nieuwe job. Met sommige collega's van toen heb ik nog steeds contact!

Jouw job veranderde dus ook?

Klopt. Ik werd plantmanager van een audiofabriek in Penang (Maleisië). We verhuisden met heel ons gezin naar het tropische eiland. Een bijzonder avontuur, niet zonder

risico, maar alles viel op zijn pootjes. Wat een ervaring! Zowel voor mijn kinderen, die er naar een Internationale Britse school gingen, als voor mij op professioneel vlak. Ik kon er de omzet op een paar jaar tijd verdubbelen door in te zetten op mechanisatie en onderaanneming!

Je maakte een hele culturele ommezwaai.

We woonden in een huis aan de rand van een berg aan het oerwoud. Dat zorgde soms voor wat animo. Zo leefden er apen in onze tuin. Mijn vrouw doodde ooit een 3 meter lange python! Onze Indische tuinman kan het nog navertellen, hij zag het allemaal gebeuren. En onze hond, een dobberman, won het ooit in een gevecht van een flinke brilslang.

In Maleisië wonen veel culturen samen. Enerzijds de Maleiers zelf, maar ook Chinezen en Indiërs. Ons gezin hield nauw contact met alle niveaus van de bevolking, en zo leerden we hun cultuur goed kennen. We waren bij een evenement waarbij Indiërs op blote voeten over een 10 meter lang pad vol gloeiende houtskool liepen. We volgden de Thaipusam-processie waarbij mannen karren trekken met haken in hun huid en spiesen door hun tong en wangen. Met een paar fabrieksmedewerkers namen we deel aan één van de trance-sessies van de Bomoh. In zo'n sessie legden zij contact met hun voorouders en vroegen ze om voorspoed voor de fabriek en de werknemers.

Toch kwam je terug naar België.

Na een viertal jaar in Maleisië liepen we vast met de school van de kinderen. We keerden terug, maar ontdekten hier dat aansluiting met een Belgische school uitgesloten was, gezien mijn zonen Engelstalig opgeleid werden. We vonden een oplossing in Maastricht, waar er een Britse school is. Ik kon als bedrijfsleider aan de slag bij de afdeling optische componenten voor CD bij Philips Hasselt.

Maar bij Philips Hasselt speelde zich hetzelfde scenario af als bij Philips Leuven. Door verstandig te automatiseren en in te zetten op onderaannemingen, kon ik de werkgelegenheid een paar jaar op peil houden. Hiervoor kreeg ik

de onderscheiding van Ridder in de Kroonorde van koning Albert II.

Da's mooi!

Dat was niet het einde van mijn avontuur bij Philips hoor! De industriële activiteiten werden opnieuw gedeeltelijk naar Maleisië verhuisd, en ik bouwde een zelfstandig kenniscentrum uit in het aanpalende Singapore. Maar het werd stilaan duidelijk dat de markt voor CD en DVD zich centraliseerde in China, en zo start het meest boeiende hoofdstuk van mijn carrière...

Vertel!

Samen met een Chinees-Amerikaanse dame kreeg ik de opdracht om een nieuw bedrijf in China op te starten. Zij had de kampen van de Chinese Culturele Revolutie van Mao overleefd, en ze kende de ziel van de Chinezen door en door. Mijn bijdrage was het overbrengen van de industriële en technische Westerse kennis. Van het management van Philips in Eindhoven kregen we carte blanche! Kan je je dat voorstellen?! Gelukkig zat de wind mee! In China was er een goede markt voor de VCD en DVD. De lokale elektronica-industrie kon makkelijk VCD en DVD-spelers maken en Westerse films werden massaal gekopieerd. Na amper drie jaar draaide onze fabriek in Shanghai, met duizenden werknemers, op volle toeren. Voor het eerst maakte Philips winst in China!

Je job heeft je echt overal gebracht. Dat vroeg toch ook telkens een aanpassing van je gezin?

Absoluut! Ondertussen studeerden mijn twee oudste zonen in Londen. We huurden een appartement in Leuven, niet ver van de luchthaven, en mijn vrouw pendelde tussen Leuven, Londen en Shanghai. In China woonden we in een fijn appartement in de volkswijk Pudong. Dat was toen een nieuwe en trendy uitbreidingszone van Shanghai, en op loopafstand van de Bund, het historische stadscentrum. Tegenover onze flat was er een lokale markt waar je verse groenten kon kopen, maar ook levende schildpadden, krabben, slangen, en zelfs honden. Over mijn Chinese ervaring kan ik een boek schrijven! Maar na vijf jaar in Shanghai was mijn benzine op, ik kreeg last van astma door de zware luchtvervuiling.

Op naar een volgende avontuur dan maar?

Ik nam een nieuwe en laatste opdracht aan in Hongarije. We woonden er in de groene rand van Budapest en het contrast met het grauwe Shanghai kon niet groter zijn!

Toen ging je met pensioen. Hoe was dat voor jou, als volleerd globetrotter?

In 2002 begon ik aan een nieuw leven in Leuven. Ik werd vrij student aan de universiteit en schreef me in voor allerlei cursussen over filosofie, psychologie en sinologie. Ik probeerde te begrijpen wat Chinezen zo anders maakt dan Westerse mensen. Ik bracht mijn tijd door in bibliotheken en las veel boeken. Van ieder boek noteerde ik het kernidee, en zo vormde ik mij een beeld van de Chinese Geest, die ik kon toetsen met mijn eigen ervaringen. Over dit thema heb ik ook mijn eerste boek geschreven en gaf ik heel wat lezingen. Wist je dat driekwart van de Westerse bedrijven mislukt in China omdat ze de moeite niet nemen om zich in te leven in de Chinese mentaliteit? Die mentaliteit is niet alleen gebouwd op traditie en geschiedenis, maar uit zich vooral in filosofieën en taal.

Als je Ronny Verlet googelt...

Dan kom je terecht bij een hele reeks boeken die ik schreef! Je kan mijn werk gratis lezen en downloaden via het internet, zowel in het Nederlands als in het Engels. Ik probeer moeilijke academische onderwerpen op een toegankelijke manier te vertalen voor een breed publiek. Een overzicht vind je op www.scribd.com of www.archive.org.

Naast techneut ook boekenwurm.

Geen paniek, ik zit niet altijd met mijn neus in de boeken hoor! Ik heb een grote bloemen- en struikentuin die me verplicht om actief te blijven. De beste managementschool is een tuin! Als je ieder moment van het jaar mooie bloemen en kleuren in tuin wil, dan moet je dat managen.

Tot slot, Ronny: hoe ben je uiteindelijk in Koksijde beland?

't Was een praktische beslissing. Twee zonen wonen in de UK, de ene in Noord-Engeland, de andere in Londen (hij woont nu even in Singapore). Met de ferry Zeebrugge – Hull komen wij makkelijk met de auto in Noord-Engeland en met de Eurotunnel Calais – Dover zijn we snel in Londen. De Belgische kust heeft bovendien heel wat te bieden voor onze tien kleinkinderen! Met mijn vrouw geniet ik van de culinaire pareltjes die je vindt aan de Westkust. Hoewel we toch een flink stuk moeten rijden voor een goed Japans of Indisch restaurant, da's jammer. In Vlaanderen draait alles toch voornamelijk rond de kerktoren hè.

Bedankt voor je tijd Ronny!

Nele Deblauwe

Vrijzinnig Huis Koksijde
Galopperstraat 48, 8670 Koksijde
Tel. 058 52 08 94
vrijzinnighuiskoksijde@gmail.com

huishvandeMens Diksmuide
Esenweg 30, 8600 Diksmuide
Tel. 051 55 01 60
diksmuide@demens.nu
www.demens.nu

Willemsfonds Koekelare
contactpersoon: André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

Willemsfonds Nieuwpoort
contactpersoon: Maurice
Bellefroid, Reclottenstraat 41,
8620 Nieuwpoort | Tel. 058 23 60 56
Gsm 0475 66 43 42
info@willemsfondsnieuwpoort.be

**Willemsfonds
Veurne-De Panne-Koksijde**
contactpersoon: Ivan Winnock
Sasstraat 7, 8630 Veurne
Tel. 058 31 23 57
ivan.winnock@skynet.be

Vrienden van het GO! Westhoek
contactpersoon: Annie Decler
14e Artilleriestraat 7
8600 Diksmuide
Tel. 051 50 15 33
vriendengo.westhoek@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Westhoek**
contactpersoon:
Bernard Van den Haute
Veldstraat 81
8660 Adinkerke
0491 622 955
bvdhaute@gmail.com

**Humanistisch Verbond
Koekelare-Diksmuide**
contactpersoon:
André Laveyne
Brugse Heirweg 17
8680 Koekelare
Tel. 051 58 07 41
andre.laveyne1@telenet.be

**Uitstraling permanente vorming
Westkust**
contactpersoon:
Marc Mortier
Astridplein 3-401
8670 Koksijde
Gsm 0475 97 21 98
marc-mortier@telenet.be

Panne Instituut

Comité vzw Panne Instituut
contactpersoon:
Eddy Deboyser
Duinhoekstraat 98
8660 De Panne
Tel. 058 41 22 19
Gsm 0473 89 39 14
deboyser.eddy@skynet.be

**Vermeylenfonds
Koksijde-Oostduinkerke**
contactpersoon: Maurits
De Picker, Koninklijke Baan
190A/301, 8670 Koksijde
Gsm 0477 29 38 37
depicker.maurits@skynet.be